

กำลังคน..... หัวใจของความสามารถ ในการแข่งขันของไทย

ดร. พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์

การประชุมประจำปี 2557 เรื่อง การพัฒนาคนเพื่ออนาคตประเทศไทย

วันศุกร์ที่ 26 กันยายน 2557

ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

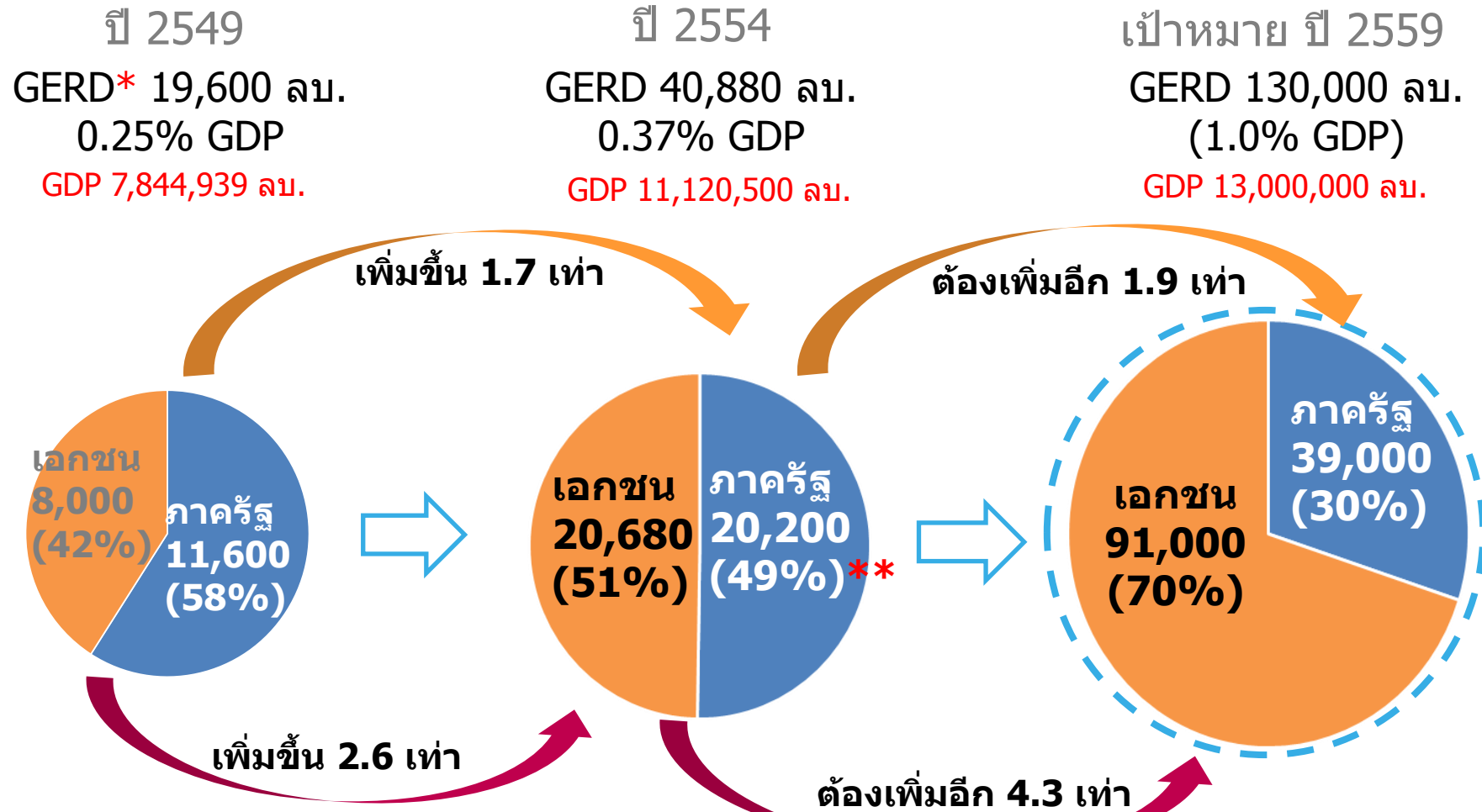

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

National Science Technology and Innovation Policy Office

ในช่วงปี 2549 - 2554 การลงทุนวิจัยและพัฒนาของเอกชนเพิ่มขึ้น 2.6 เท่า และในระยะ 5 ปีข้างหน้าต้องเพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อย 4.3 เท่าจึงจะแข่งขันได้

ที่มา: สวทช., วช.

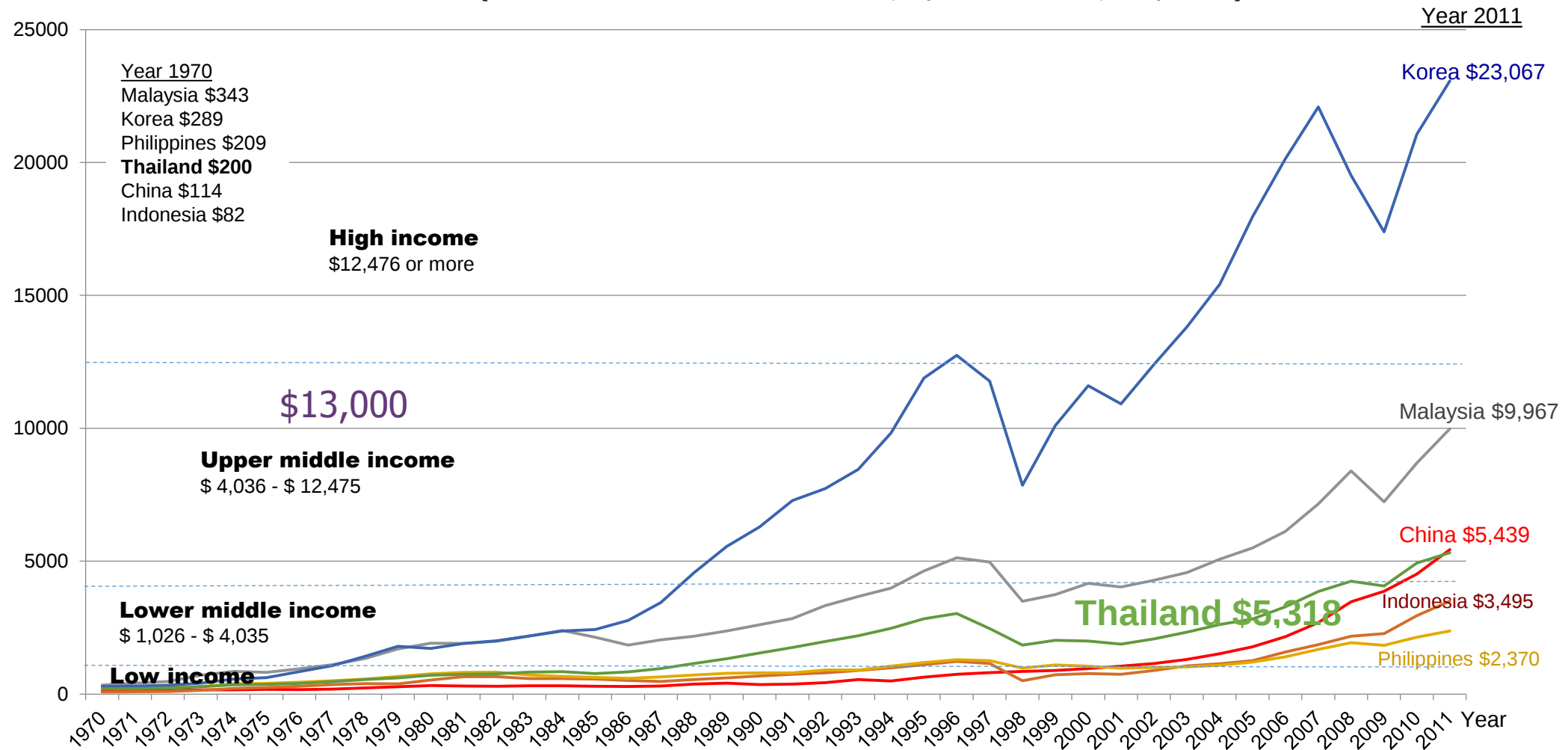
* ค่าใช้จ่ายวิจัยและพัฒนาของประเทศ (Gross Expenditure on R&D: GERD)

** ประมาณการเบื้องต้นอย่างไม่เป็นทางการ

เป้าหมาย : วทน. เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายสำคัญที่จะนำประเทศออกจาก Middle Income Trap

GDP per capita at current price (US dollars)

(เพิ่มรายได้ประชากรจาก \$5,000 เป็น \$13,000)

ที่มา สวทช. ข้อมูลจาก UN Statistics Division and the World Bank

Upper Middle Income Country Range Between 4,086-12,615 GNI per Capita: (2012)

การชะลอตัวของผลิตภาพแรงงานของไทย

- ✚ ผลิตภาพแรงงานไทย ขยายตัวชะลอลงในช่วงทศวรรษ 2543-2553 โดยขยายตัวต่ำลงเกือบ 3 เท่าเทียบกับ ทศวรรษ 2529-2539

ประเทศ	อัตราการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงาน	
	ทศวรรษ 2529-2539	ทศวรรษ 2543-2553
ไทย	6.7%	2.5%
ฮ่องกง	4.5%	3.4%
เกาหลีใต้	5.4%	3.0%
มาเลเซีย	4.5%	2.7%

ที่มา : แบบสำรวจภาวะแรงงาน สศช., ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และจากการคำนวณของ สปท.

- อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังคงเน้นการใช้แรงงานเข้มข้น (Labour-intensive)
- ขาดการปรับเปลี่ยนไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนและสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value-added)
- ขีดความสามารถด้านนวัตกรรมของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ

ที่มา : สปท., รายงานนโยบายการเงิน 2556

Capacity for Innovation 2012-13 weighted average (1 = not at all; 7 = to a great extent)

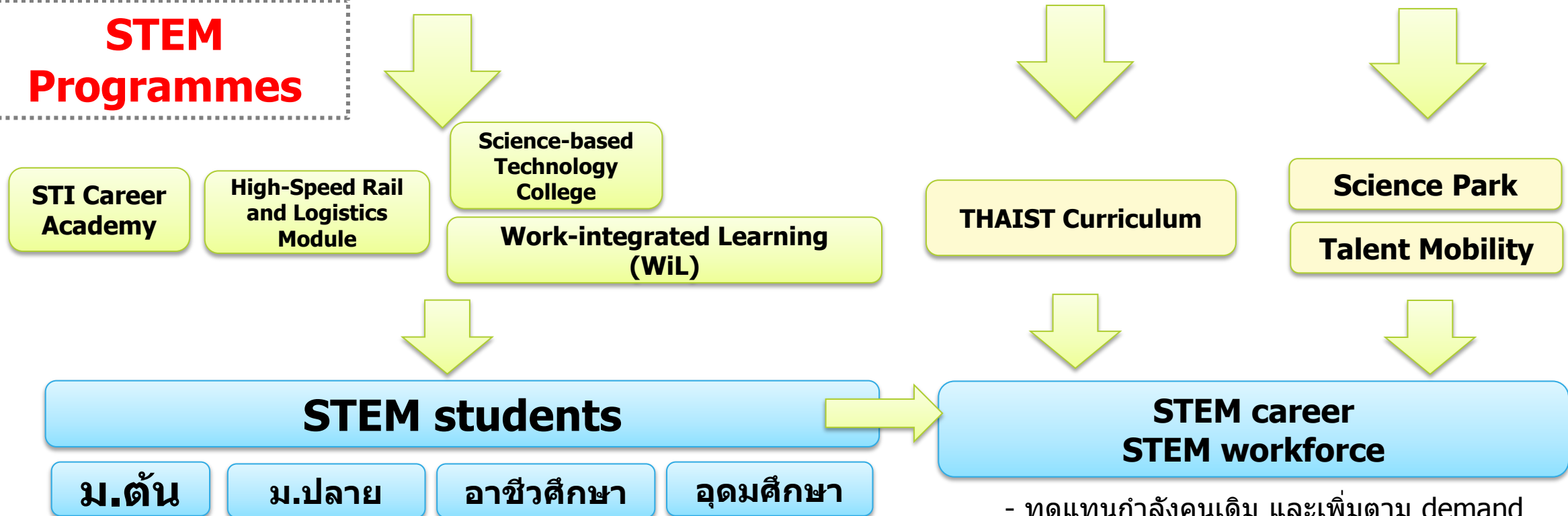
Rank	Country/Economy	Value
1	Switzerland	5.8
5	United States	5.6
15	Malaysia	4.9
22	Korea	4.5
29	Hong Kong	4.2
60	Thailand .	3.8

ระบบพัฒนากำลังคน วทน. แบบบูรณาการเพื่อตอบโจทย์ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

STEM Issues

- ผลผลิตของแรงงาน (Labour Productivity) ต่ำ
- มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศ (local value-added) น้อย
- ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีในประเทศ (Indigenous technology capability) ไม่เพียงพอ

STEM Programmes

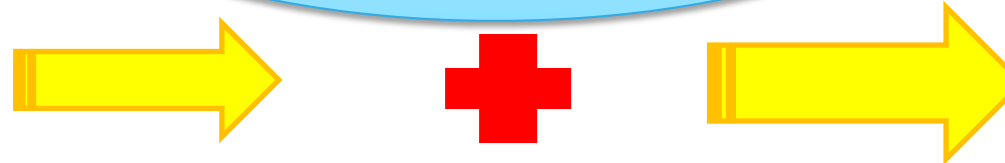

STI Career Academy

“ส่งเสริมผู้มีกำลังในภาคการผลิตและบริการทำงานกับโรงเรียนหรือวิทยาลัยในพื้นที่ พัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและอาชีพที่ดี รวมทั้งการเป็นผู้ประกอบการในห่วงโซ่มูลค่าในสาขาที่พื้นที่มีศักยภาพ”

สภาพปัญหาทางการศึกษา

- ขาดการบูรณาการการศึกษา สายสามัญและสายอาชีพ
- หลักสูตรการเรียนการสอนไม่บูรณาการเนื้อหา วทน. ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนา real sector
- มีผู้ที่ไม่ศึกษาต่อ (ม.ปลาย หรือมหาวิทยาลัย) ในที่สุดว่างงานหรือทำงานรายได้ต่ำ

สภาพปัญหาด้านแรงงาน

- แรงงานใน real sector ส่วนใหญ่ยังทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ
- แรงงานไม่มีทักษะวิชาชีพและความรู้พื้นฐานด้าน วทน.

เป้าหมาย

1. เตรียมเส้นทางอาชีพที่ดีให้ตั้งแต่วัยเรียน
2. เพิ่มผลิตภาพบุคลากรด้วยความรู้ วทน.
3. เชื่อมโยงกับทุนทางสังคมในพื้นที่

โครงการ STEM : พัฒนากำลังคนทางเทคนิค (WiL)

โครงการ WiL ระดับ ปวส.

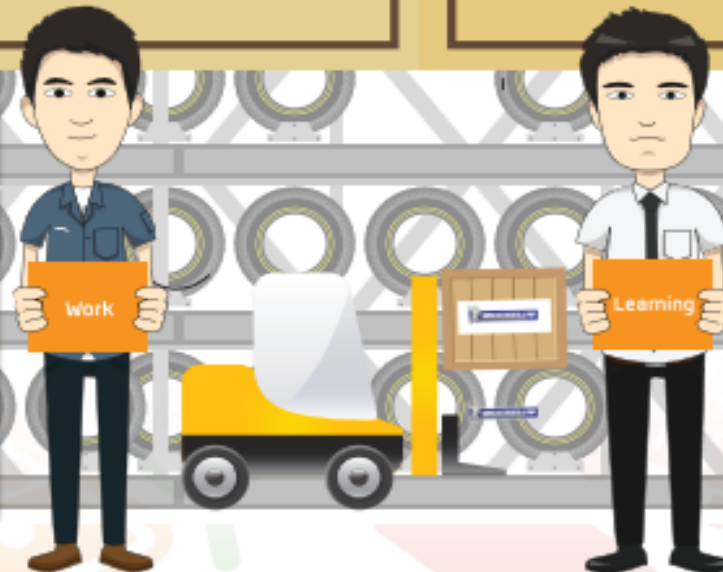

โครงการ WiL ระดับปริญญาตรี

ผลที่ได้

- วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยประยุกต์ใช้องค์ความรู้ STEM เข้ากับการเรียนในโรงงาน (ครู/อาจารย์ได้พัฒนาศักยภาพ)
- สถานประกอบการลงทุนการพัฒนาบุคลากร วทน. ปังบอกความต้องการ
- ผู้เรียนเรียนรู้ควบคู่ฝึกทักษะการทำงานในสถานประกอบการ 9 เดือน/ปี ตลอดหลักสูตร

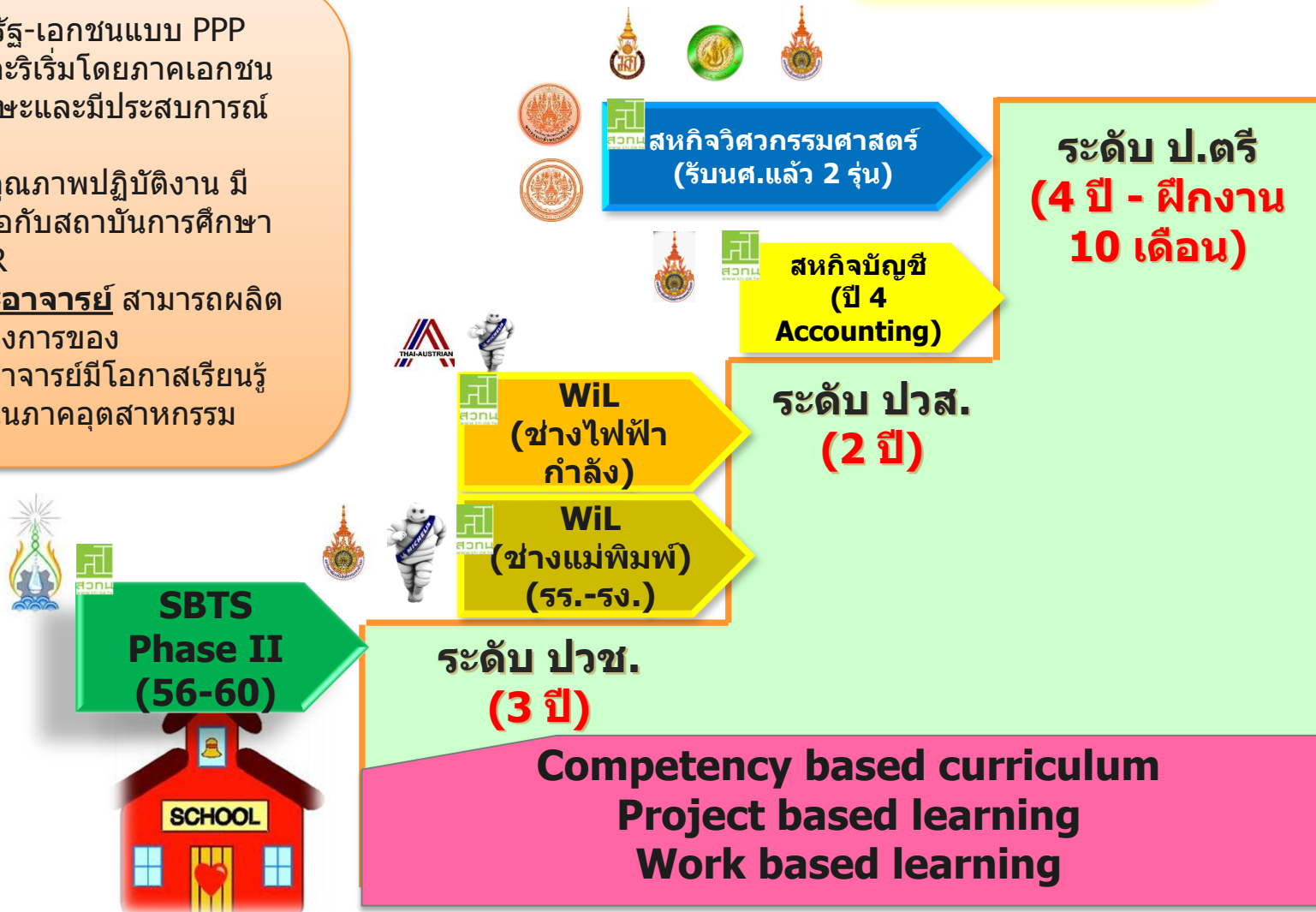
หน่วยงานร่วมดำเนินการ

- บริษัท สยามมิชลิน จำกัด 2 โรงงาน
- โรงงานแม่พิมพ์
- โรงงานยางล้อ
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

WiL Mapping

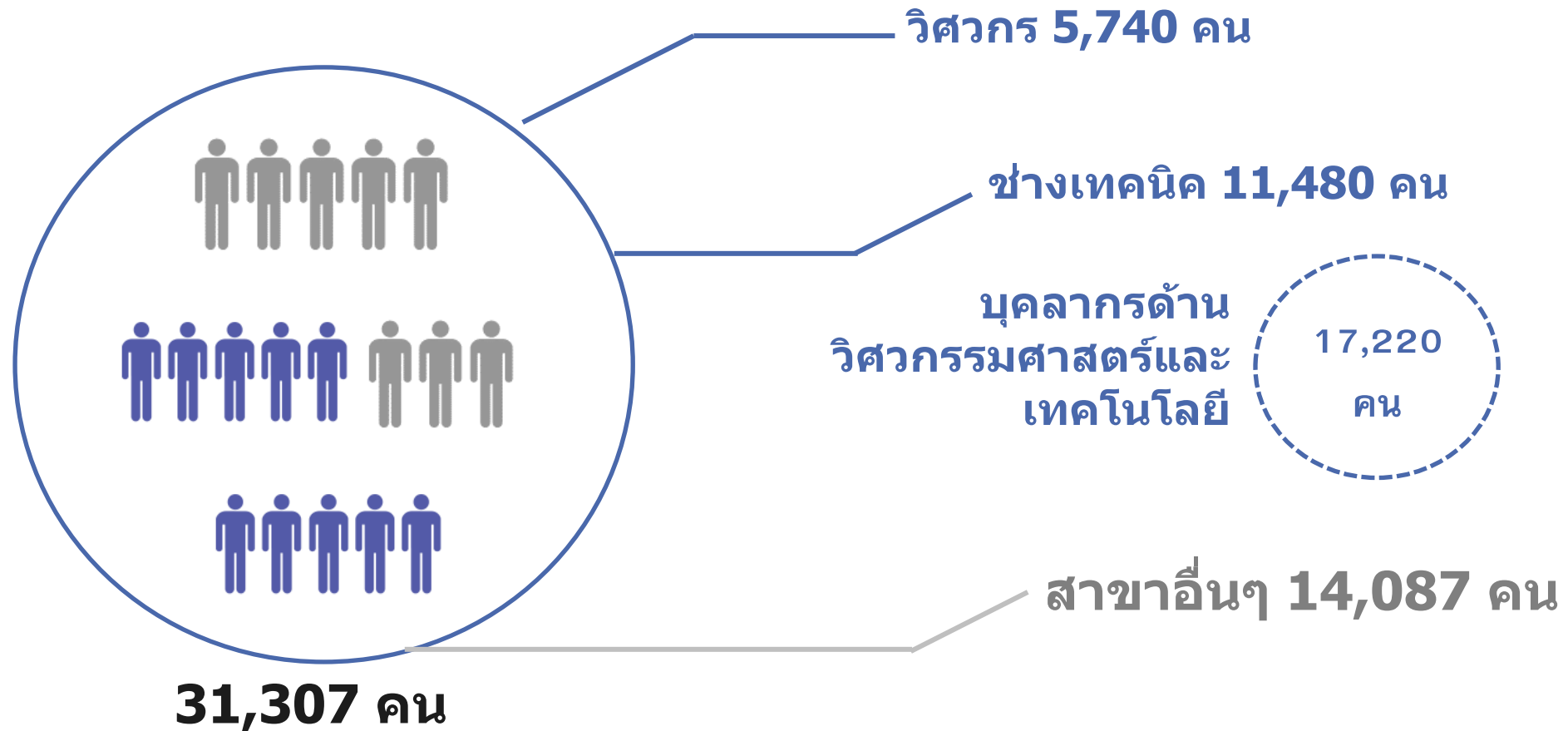
- โครงการนี้เป็นความร่วมมือรัฐ-เอกชนแบบ PPP โดยมาจากความต้องการและริเริ่มโดยภาคเอกชน
- **นักศึกษา** ได้เรียนรู้ทักษะและมีประสบการณ์จริงในการทำงาน
  - **บริษัท** ได้บุคลากรที่มีคุณภาพปฏิบัติงาน มีโอกาสสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และได้ภาพลักษณ์ CSR
  - **สถาบันการศึกษาและอาจารย์** สามารถผลิตนักศึกษาที่ตรงความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และอาจารย์มีโอกาสรียนรู้และมีประสบการณ์จริงในภาคอุตสาหกรรม

- กำลังคน
- เทคโนโลยี
- R&D
- มาตรฐานการผลิต

ความต้องการบุคลากรด้านระบบขนส่งทางราง ภายในปี 2563

ที่มา: สวทช. (เม.ย. 2556) โดยอ้างอิงจากต้นแบบการศึกษาของสถาบันการขนส่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553)

สร้างเครือข่ายพัฒนากำลังคนและความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีระบบขนส่งทางรางของประเทศ

ภาครัฐด้านนโยบาย

**ภาคบริการเดินรถและ
อุตสาหกรรมการผลิต**

**ภาคการศึกษา
และวิจัย**

**MOU วันที่ 6 ส.ค. 56
รวม 19 หน่วยงาน**

สร้างระบบการศึกษาด้านระบบราง
ในสถาบันการศึกษา

01

พัฒนาหลักสูตร
สร้างกำลังคนระดับวิศวกร
5 มหาวิทยาลัย 12 วิชา
150 นักศึกษา

พัฒนาหลักสูตร
สร้างกำลังคนระดับช่างเทคนิค
4 วิทยาลัย 8 วิชา
300 นักศึกษา

พัฒนาหลักสูตรวิศวกรรม
ขนส่งทางรางระดับ ป.ตรี

พัฒนาบุคลากรด้านระบบราง
ในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

02

ฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนา
บุคลากรด้านวิศวกรรม
ระบบราง (วศร.)
4 รุ่น 132 คน

ฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้และรับการถ่ายทอด
เทคโนโลยี

Railroad Vehicle Dynamic	Rail Freight and Logistic
26 คน	16 คน

การดำเนินงานด้านการพัฒนากำลังคนด้านระบบขนส่งทางราง

01 สร้างระบบการศึกษาด้านระบบรางในสถาบันการศึกษา : ระดับวิศวกร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

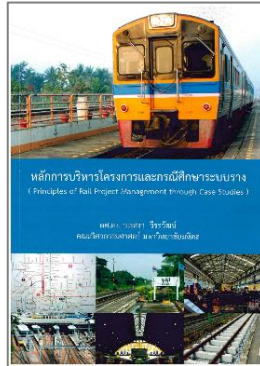
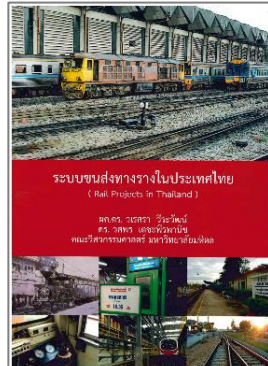
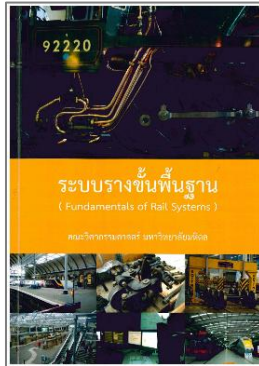
มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี

"พัฒนารายวิชา 12 วิชา และนำร่องการเรียนการสอนในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี"

การดำเนินงานด้านการพัฒนากำลังคนด้านระบบขนส่งทางราง

01 สร้างระบบการศึกษาด้านระบบรางในสถาบันการศึกษา : ระดับช่างเทคนิค

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม

วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

**“พัฒนา 8 รายวิชา และนำร่องการเรียนการสอน
โดยมี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นพี่เลี้ยง”**

การดำเนินงานด้านการพัฒนากำลังคนด้านระบบขนส่งทางราง

02 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านระบบขนส่งทางรางในภาคส่วนต่างๆ

การพัฒนาหลักสูตรด้านวิศวกรรมระบบขนส่งทางราง (วศร.)

ดำเนินการร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พัฒนาศักยภาพซึ่งถือเป็น “เมล็ดพันธุ์” ที่จะขยายเครือข่ายฐานความรู้ด้านระบบรางของประเทศ

ฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้และรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- Rail Freight and Logistic
- Railroad Vehicle Dynamic
- High-Speed Rail Engineering

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT URBANA-CHAMPAIGN

โครงการ Talent Mobility

Talent Mobility Program: ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก

มหาวิทยาลัยและ สถาบันวิจัยภาครัฐ

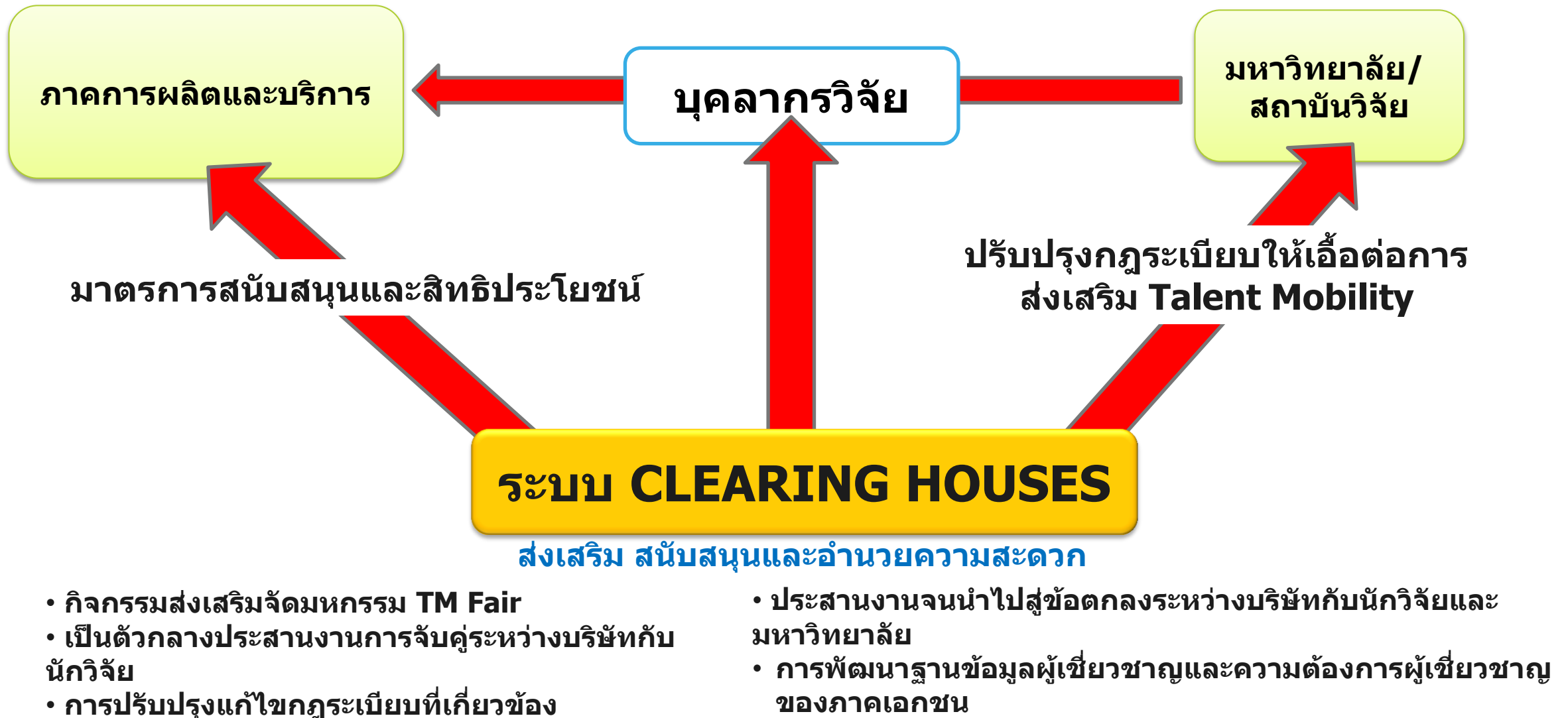
- มีบุคลากร วทน. ที่มี
ความรู้ ความสามารถสูง
- มีผลงานวิจัย และ
ทรัพย์สินทางปัญญาที่
ยังไม่สามารถใช้
ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- มีนักศึกษาที่พร้อมใน
การร่วมกิจกรรม วทน.
กับภาคเอกชน

สถานประกอบการ ภาคเอกชน

- ประสบการณ์แข่งขันสูงขึ้น
ทั้งเนื่องจากการเตรียมรองรับ
AEC กฎเกณฑ์การค้าด้าน
สิ่งแวดล้อม และการสูญเสีย
ความได้เปรียบในการผลิตสินค้า
แรงงานเข้มข้น
- มีแนวโน้มลงทุน วทน. เพิ่มขึ้น
การแข่งขันในตลาดสินค้า
คุณภาพสูง
- ขาดแคลนบุคลากร วทน.
(ระดับสูง)

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน Talent Mobility

ความก้าวหน้าของโครงการ Talent Mobility

- + สวทช. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการส่งเสริม Talent Mobility อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้
  - ◉ จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก Talent Mobility (TM Clearing House) ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาครวม 4 แห่ง เพื่อประสานงานความต้องการบุคลากรวิจัยของสถานประกอบการกับหน่วยงานต้นสังกัด
  - ◉ นำร่อง Talent Mobility ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาครวม 76 คน
  - ◉ พัฒนาลานข้อมูลความต้องการบุคลากร วทช. ของสถานประกอบการ และฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของภาครัฐ (TM Database)
  - ◉ จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง สวทช. และหน่วยงานพันธมิตรเพื่อขับเคลื่อนการจับคู่บุคลากร วทช. กับสถานประกอบการ

  - ◉ วันที่ 24 กรกฎาคม 2558 คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (กวนท.) ได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอนโยบายส่งเสริม Talent Mobility และในรายละเอียด ได้เห็นชอบให้การปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เป็นการปฏิบัติงานเต็มเวลาของหน่วยงานต้นสังกัด โดยให้นับเป็นอายุราชการหรืออายุงาน ให้นับเป็นระยะเวลาใช้ได้ และนับเป็นผลงานในการขอตำแหน่งทางวิชาการได้

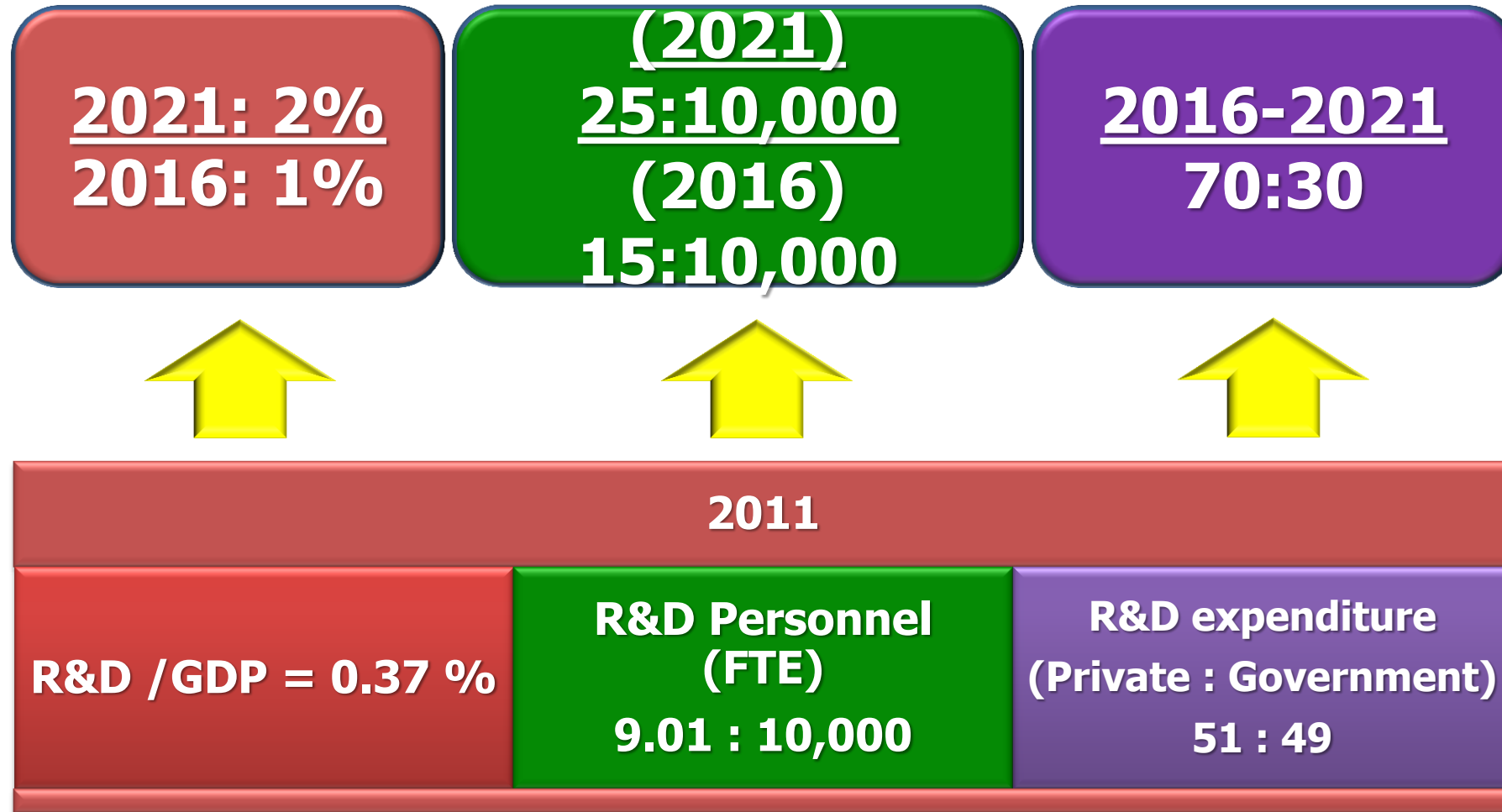
- + สร้างกลไกที่ทำให้เกิดเชื่อมโยงการดำเนินงานภาครัฐและเอกชนในลักษณะ "รัฐร่วมเอกชน" (Public Private Partnership หรือ PPP) ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้สามารถรองรับการทำงานและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- + การสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและนักศึกษาผ่านทางการสร้างขีดความสามารถของครู อาจารย์ โรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
- + การหมุนเวียนบุคลากรระหว่างกันได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจนกลายเป็นวัฒนธรรมการทำงานที่เชื่อมโยงบูรณาการกัน
- + การจัดระบบและแรงจูงใจให้บุคลากร วทน. ในสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐสร้างผลงานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการผลิตและบริการได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม

**กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ
www.sti.or.th**

BACK UP

Science, Technology and Innovation Investment Targets

Source: National Science Technology and Innovation Policy Office

คุณภาพการศึกษาไทยด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สะท้อนผ่านผลคะแนนสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น ม.ปลาย และ PISA ของนักเรียนชั้น ม.ต้น (อายุไม่เกิน 15 ปี)

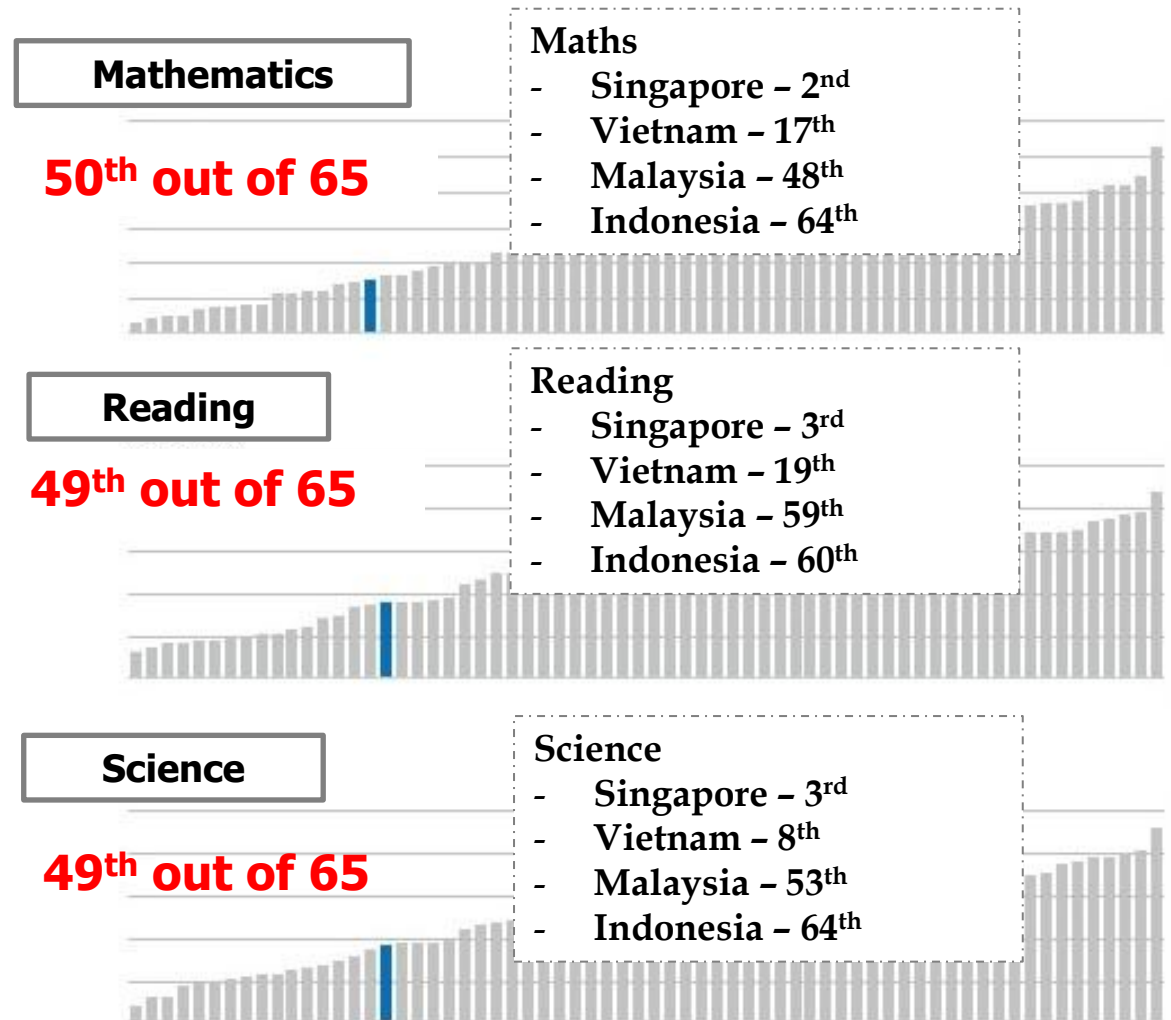
ผลการทดสอบ O-NET – คะแนนเฉลี่ยด้านวิทย์ คณิต อังกฤษ ส่วนใหญ่ไม่เกินร้อยละ 30

วิชา	คะแนนเฉลี่ย (%) ปี 2556	คะแนนเฉลี่ย (%) ปี 2557
ภาษาไทย	47.19	49.26
สังคมศึกษา	36.27	33.02
ภาษาอังกฤษ	22.13	25.35
คณิตศาสตร์	22.73	20.48
วิทยาศาสตร์	33.10	30.48
สุขศึกษาและพลศึกษา	53.70	62.03
ศิลปะ	32.73	29.00
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	45.76	49.98

ที่มา : สทศ. 1. <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9570000034784>

2. <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9560000035725>

ผลการทดสอบ PISA อยู่ในอันดับหลังเวียดนามกว่า 30 อันดับ

การดำเนินโครงการพัฒนากำลังคน วทน.ที่สำคัญในประเทศไทย

